

Feiden

En historie om to gubber og en Traktor i Selbu

Det å eie den største og gjeveste kjøredoningen, er en høyt prioritert sak hos selbyggen. Bruksområdet er ikke det viktigste, bare den kan imponere såvel naboer som sambygninger. Av og til kan dette gå litt langt, noe denne historien kan fortelle.

Bonden Peder hadde gått til innkjøp av ny traktor, og det var ikke med lite stolthet han kunne vise fram vidundret til sine sambygdinge. Det var bare en dag siden innkjøpet fant sted, men den var allerede blitt sett over det meste av bygda.

For å sikre seg at så mange som mulig skulle få gleden av å se den, hadde han blant annet kjørt fram og tilbake gjennom Mebonden, med gjentatte stopper ved videoforretningen, slik at muligheten for en innvendig titt var tilstede, for alle de som måtte ønske det. Noe problemer med å få oppmerksomhet var det ikke, da flesteparten av de som var der hadde I særdeleshet samme interesse for traktorer som Peder. Denne visningen foregikk i om lag fem timer, før han rolig kjørte tilbake til gården. Han snudde seg mange ganger på turen hjem, for å se etter beundrende blikk.

Vel hjemme ringte han alle naboene, og inviterte dem over til en titt. Så det ble til slutt en anseelig mengde skuelystne mennesker ute på tunet hans. “*Åå bættere, de e lite te traktor*”, gjentok han gjentatte ganger med stor selvsikkerhet i stemmen. Bruksanvisning, og tekniske data om traktoren, hadde han grundig gjennomgått i forkant av kjøpet, slik at eventuelle spørsmål vedrørende det tekniske ikke skulle stå ubesvart.

En av naboene dristet seg til å spørre om behovet for en traktor av denne størrelsen var tilstede, ettersom han verken hadde skog eller jord av nevneverdig størrelse.

Peder tok fram et skrujern av den kraftige sorten, “*Ser du de hi skruvjenne hi, som regel så bruke e de te å skruv me, men e kan bættere bruk de på de å, viss du itt klip att den då snusfylte kjæftn din, å de fadle fort*”. Videre snakk om denne saken ble det forståelig nok ikke.

Neste dag var Peder oppe i halv seks tiden, og nøt en rask kaffekopp av kraftig merke, før han igjen var ute ved traktoren. Gårsdagens framvisninger hadde ført til at en del jordlige elementer hadde festet seg på den, så nå var alskens pussemiddel tatt i bruk.

Hans kone Petrine kom ut og sa han måtte begynne med fjøsarbeidet,

“*ser du itt at e e opptatt kjærring, ta å ring på den då markin te avløsar, å fon te å kåmmå så fort den då dvaske kråppin hans kan bårån*”.

Avløseren kom og ble beordret inn i fjøset av Peder, etter først å måtte studere traktoren, og rost den opp i skyene. Etter en seks timers behandling av traktorens overflate, var det tid for middag. Petrine hadde vartet opp med fenalår, og en anseelig mengde med poteter. Peder var både glad og fornøyd da han satte seg til bords, hellig overbevist om at han var den lykkelige eier av bygdas gjeveste traktor.

Middagsbespisningen hadde imidlertid bare vart i fem minutter, før det kunne høres traktordur ute fra tunet. Peder løp så lang han var for å se etter hvem dette kunne være, og fikk seg et sjokk av hjertefarlige dimensjoner.

Nabobonden Tobias, som var en bitter fiende av Peder, sto glisende foran en traktor av typen ekstra stor og ekstra dyr. Men først og fremst sto han foran en traktor som var enda større og gjevere enn Peder sin.

“Kerr du hi stilli hen den dåin, din lavsubsidierte hobbybonde”. Sa Peder.

Tobias var nå borte ved Peders traktor, han freste ut snusen ettertrykkelig samtidig som han utbrøt hånende. *“Di hi bærre småe kjøretøy her i gåra ser e”*.

Dette ble i meste laget for Peder, så han løp inn for å hente noe å skyte med. Men da han gryntende kom ut igjen med hagla klar til skudd, var Tobias og traktoren allerede forsvunnet.

Peder avfyrte hagla likevel i rent raseri. Resten av dagen gikk Peder rundt og var skikkelig gretten, *“e e lurt”*, sa han og forbannet Felleskjøpet som hadde sørget for traktorkjøpet hans.

Han ville ikke høre snakk om, eller enda mindre se på traktoren den dagen.

Tiden gikk og Peder hadde sittet i stolen sin og sturet hele kvelden, samtidig som han nippet til lerka si, som var fylt opp med fem dager gammelt kjellerprodusert varer. Klokken nærmet seg tolv, og Petrine sa at han måtte komme og legge seg.

“e kan da faan itt såvvå no, ser du itt at e hi de vont me me sjøl”

Neste morgen etter en ca 45 minutters urolig søvn, var Peder oppe igjen. Klokken var nå blitt halv sju, og han gikk fram og tilbake på stua, samtidig som han gjentatte ganger kikket på klokka. Han ventet utålmodig på at Felleskjøpets lokaler skulle åpne.

Petrine kom inn og hintet han om fjøsarbeide, men fikk nok en gang beskjed om å tilkalle avløseren. Peder startet bilen sin og kjørte til Felleskjøpet, og var plassert ved inngangspartiet en god halvtime før åpningstid. Han dro den grønne skjermpluen sin godt ned i øynene, og la deretter innpå en anseelig mengde med snus. Hatet lyste i øynene hans, nå skulle de sannelig til pers. Traktorselgeren kom og ble øyeblikkelig konfrontert med Peder.

“Din drøsbull, e tykt du sa de va den stæst traktorn di ha”

For å understreke at han var kraftig irritert, holt Peder et kraftig grep om halsen på ham og klemte til. Selgeren fikk fram noen spinkle lyder om at han hadde kone og tre barn, men dette stoppet ikke Peder. En kunde kom imidlertid inn og fikk stoppet Peder fra kvelningsarbeidet sitt. Peder freste ut snusen og bannet kraftig.

“*E ska låvvå de inn ting din drøskuse, e kjæm te bake i mårra, å da ska du bættene fo sjå kerr e kan jår, å de bære me to henn*”. Peder forlot lokalet, startet bilen og ga på, det både akslinger og motor måtte tåle. Peder stoppet på hjemturen et stykke fra Tobias sin gård. Alt som kunne krype og gå så ut til å være samlet der.

“*Kjøre du ittno me traktorn du da*”, utbrøt Tobias, mens hele forsamlingen brølte av latter.

Peder ble kvalm og kjørte sporendeks hjem. På gårdsveien møtte han avløseren som kom syklende på sin gamle damesykkel. For å unngå sammenstøt med Peder valgte avløseren en annen rute, en skråning som han forserte vis a vis sykkelen, ikke gående, men rullende.

Senere samme dag skulle Tobias imponere for naboskapet, og hadde tatt med hele forsamlingen til skogs. Nå skulle de sannelig få se hvilke krefter traktoren hans satt inne med.

Samtidig skulle den nye vinsjen hans testes. Han hadde funnet det største treet som var å oppdrive, sagd og kvistet det etter alle kunstens regler, for så å snøre vinsjen rundt stammen.

Tobias var så klar for krafttrekket. Han dro lett i vinsjsnoren, og gliste bredt da stammen satte seg i bevegelse. Men etter et trekk på bare knappe fem meter, satte imidlertid stammen seg fast. Dette var ganske vanlig, men i denne anledningen var det svært upassende.

En ung mann komenterte, “*E tru bættene me de ståppe*”. “*E ska vis de stopp e*”, svarte Tobias, og dro til vinsjsnoren med full kraft. Dette medførte at traktoren rykket til, og som følge av dette begynte den å bikke over til siden.

Tobias prøvde desperat å forhindre dette ved å henge seg fast på motsatt side av fallretningen.

Dette hjalp lite, og traktoren bikket over. Terrenget var temmelig bratt, så traktoren stoppet ikke før den traff en bergknaus tredve meter lenger nede. Den unge mannen sa “*tru du faan me it hen for utom*” Tobias gråt så tårene skvatt. “*Den splitter nye traktorn min e helt ødlakt*”.

Det gikk ikke mange minuttene før Peder hørte dette, og kom settende til skogs med et heroisk glis om kjeften. “*E ser du ha fått ommøblert traktorn din. De bli vel vanskele å kjør no, vill e tru*”, sa Peder mens han sparket i traktorvraket. “*E ska faan me fo ommøblert de e*”, svarte Tobias, og tok fram en hagle som han hadde med i tilfelle slike som Peder skulle dukke opp.

Peder strøk til skogs med Tobias hakk i hel. Etter å ha løpt rundt i skogen en par tre timers tid, med haglladningene tett rundt ørene, var Peder tilbake på gården. Mye av kvelden gikk med til å fjerne hagl, som hadde søkt tilhold rundt omkring på det meste av kroppen hans.

Neste dag var Peder igjen sentrum for begivenhetenes gang, den gjeveste traktoren hadde han. Og Tobias som ikke hadde forsikret sin, måtte en tur innom psykiatrien for behandling.

Bernt Kulseth, 96.

